

Slovenski Gospodar.

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 30 kr., za četrť leta 65 kr. — Naročnina se pošilja upravnistvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice hšt. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobe se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natise enkrat, po 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Slovenski kmet obsoja „Štajerskega kmeta“.

(Spisal kmet iz Ormoškega okraja.)

Kakor se čitatelji »Slov. Gospodarja« še spominjajo, poskusili so naši nasprotniki pred več leti z izdavanjem lističa v slovenskem jeziku, ki pa je imel namen, grditi slovensko ljudstvo, z imenom »Kmetiski prijatelj«, in to v Celju. Pa moral je v kratkem času zginiti za sušico in od takrat mislili smo vsi zavedni slovenski kmetje, da je umrl za vselej; pa usoda mu je dovolila, da se je še enkrat vzdramil in ozdravel; ako popolnoma, podučil nas bodočnost.

Ko se je izkobil v Celju iz svoje bolniške postelje, zapazil je točno, da so se tam vsled uzornega delovanja tamošnjih rodoljubov razmere korenito izpremenile tako, da je tam za take baže kmetiskih prijateljev grozde že prekislilo. In ker mu je dolgotrajna bolezen najbrž precej premoženja požrla, moral je gosposko življenje pustiti ter jo kreniti med kmete, upajoč, da vsaj na tak način podaljša svojo eksistenco; in tako ga na naše začudenje vidimo, da se nam naenkrat prikaže kot »Štajerski kmet« iz Maribora. Moral je tudi zemljišče slovenske zemlje dobro preštudirati, da je prišel do zaključka, da so za njegovo kmetovanje še najbolj ugodna tla v Mariboru. Seveda kak »kmet« bi sicer bil, ako bi zemlje ne poznal!

Pa v dolgotrajni bolezni je tudi vrlo napredoval tako, da ako prištejemo slučajne kozle stavcem, ga čujemo sedaj prav v oni pravilni slovenščini, katere vsled dopisov naših nasprotnikov v »Tagespost«, »Deutsche Wacht«, »Marburger Zeitung« itd. na vsem svetu živ krst ne umeje — dasiravno ima »Družba sv. Mohorja« letos 66 tisoč udov in so vse njene knjige pisane v krasni slovenščini, ter so udje v ogromni večini le kmetje. Mi bi samo radi vprašali te gospode pri »Štajerskem kmetu«, če poznajo besedo doslednost? Po nemških časnikih naznanjajo svetu, da pravilne, ali kakor ti prijatelji pravijo, novoslovenščine noben kmet še naspol ne umeje, zraven pa se lotijo izdavanja nemčursko in liberalno navdahnjenega lista v isti po njih nauku nerazumljivi slovenščini za slovenske kmete!

Ako tolčejo sami sebe po zobéh, to za te gospode ni nikaka nečast in sramota, samo da bi svoj cilj dosegli! Pa prišel si, »Štajerski kmet«, vsaj za par desetletij prepozno; mi kmetje sedaj že poznamo lisjaka od ovce, dasiravno se nam predstavlja v obliki, da se nam nehote v spomin vsiljuje rek našega Zveličarja, ki je dejal: »Prikazali se bodo krivi preroki, ki bodo delali znamenja in čudeže, da bi bili zapeljani tudi izvoljeni, ko bi bilo mogoče«.

In v vresnici. »Štajerski kmet« se nam dela, da je v mnogem oziru tudi dober kristjan in celo dober Slovenec, ki z Nemci slogo želi in obsoja le prepir itd.

Kje pa je že kdo čital, da Slovenec sovraži Nemca, da hoče prepir itd.? Nikjer! Slovenec sovraži le nemškutarje, to so taki, ki so rodom Slovenci, pa se štilijo k nemškim zagrizencem. Poštenega Nemca, ki pride z dobrim namenom k nam, kdo ga bo sovražil? Boljše je vsprejet, kakor pri Nemcih samih. Vendar mi Slovenci hočemo biti na slovenski zemlji sami svoji gospodarji, kakor so Nemci na Nemškem, in se ne damo od nikogar v tem oziru motiti, tudi od »Štajerskega kmeta« ne.

Vi pa, slovenski kmetje, rojaki! Ako kdo pride k vam s »Štajerskim kmetom« in naj ga tudi zastonj ponuja, povejte mu, da je ta list vkljub svojemu kmet-skemu naslovu in dobrikavi pisavi nam slovenskim kmetom v verskem in narodnem oziru večji neprijatelj, nego kateri drug nemški list, samo da se prav ne upa z barvo na dan!

Njemu je le na tem, da bi si mi kmetje zopet take može za voditelje izbrali, ki našo sv. vero in milo slovenščino zaničujejo in kmeta pitajo s priimki: »dummer bauer« itd. O da, za take se mi zahvaljujemo, ki le takrat slovenski znajo, ko jim denarje prinesemo. Mi se hočemo znanprej še bolj korenito držati naših narodnih voditeljev, to je naše častite duhovščine in drugih narodnih gospodov, potem pa naj v Celju izhaja »Kmetiski prijatelj« ali pa v Mariboru »Štajerski kmet«, to je nam deveta briga!

Kmetijsko vprašanje v Avstriji.

(Govor gosp. prof. dr. Ivana Pohl-a na socialnem shodu.)

(Konec.)

Kaj pa še povzročujejo mnogovrstni nebrojni stroji, ki pripravljajo tako hitro in po tako nizki ceni pridelke vsake vrste! Ali more navadni delavec z delom svojih rok slediti brez lastne škode in zgube tako brzim, nedohitljivim korakom sedanjega razvijanja obrtnije, tovarniške obrtnije. Nikakor, nikdar in nikjer, naj še dela tako marljivo noč in dan, s tovarnami ne more korakati naprej, pač pa mu lastno delo malo nese, komaj njega samega preživi, in kje je družina?

Z obrtnijo razvija se ob jednem trgovina; že v najbolj skrito vasico vodi tržna cesta. Ondotni pridelki se seveda po najnižji ceni skupljujejo in tovarniški izdelki se kmečkemu ljudstvu vsiljujejo.

In kako zapeljivi so ti umetalni izdelki iz tovarn in mest za priprosto ljudstvo! Na ta način rastle so kmečke potrebe od dne do dne; stvari, o katerih prej še sanjal ni, zdijo se mu dandanes nujno, neobhodno potrebne. Pri vsem tem, pa je goljufan le — kmet, le on trpi škodo. Obrtniki in trgovci polnijo si žepe in mošnje ter živijo gosposko na račun kmeta, katerega

spravljajo s posestva tako dolgo in tako prebrisano, dokler ga ne spravijo. Le malokedaj se ve priprosti, neizkušen kmetič s takimi zatiralci kmečkega blagostanja prav obračati, le prepogostokrat jim zapade, vlovi se v njihovih zanjkah. Ne le materijelno ali gmotno, tudi duševno premotijo te nove naredbe premnovega kmeta, ker mu vsilijo zmešane, nekristjanske nazore o človeškem življenju in o človeški družbi.

Spremenili so se tudi nazori o vladanju in o državi. Državno vprašanje prej ni imelo toliko pomena, kakor dandanes. Potrebe in stroški države pomnožili so se izdatno. Če se pri vladanju vpelje kaj novega, treba je novih organov, novih zastopnikov, novih, večjih gmotnih pomočkov, višjih stroškov. Od leta do leta pomnožujejo se iz teh vzrokov državni stroški. Leta 1862. n. pr. je znašal proračun državnih dohodkov in stroškov za celo Avstrijo 494 milj. gold., a lani samo za tostranske kronovine 610 milj. In kdo občuti vse to bolj, kakor kmet, ki mora debele davke odrajtovati?

Tako je prišlo, da je naravno gospodarstvo do cela izginilo, da se je človeško delovanje za obstanek jelo deliti med najrazličnejše ude človeške družbe. Nikdo si dandanes ne more sam pripraviti vsega, kar potrebuje. Mora se le na celo vrsto drugih ljudij obrniti, da mu napravi ta to, oni ono. In vendar življenje priprostega kmeta zavoljo tega ni ugodnejše, lažje, pač pa revnejše, težje. Gospodarstvo se je moralo v vsakem oziru prenoviti, časovnim razmeram na ljubo prekrojiti. Tu ne vodi kmeta več njegova lastna potreba, kakor nekdanj, ne, zdaj ga ima v kleščah železna, neizprosna sila. Svoje gospodarjenje mora tako uravnati, da dobi v roko denarja, več ko ga more. A to za kmečko naravo nikakor ni primerno.

Priprost gospodar na deželi se ne more pri svojem gospodarstvu ravnati na številke, da bi se škode in zgube varoval, ne, on gospodari, kakor mu njegov priprosti razum in občutek veli. Dokler ne zasledujejo kmeta zviti lisjaki, velja mu njegovo naravno gospodarstvo popolnoma. A brž ko se začne okoli njega novo življenje, mora tudi on hitro svoje gospodarstvo preustrojiti. Če se dela nova cesta, nova tovarna, nova železnica ali karkoli novega, občuti to vsa okolica na daleč okrog, seveda v žepu. Druga nezgoda je nadalje to, da se je urinila med kmete, ki prodajajo svoje pridelke, med delavce, ki oddajajo svoje izdelke in pa med one, kateri vse to porabljajo in zbirajo, da se je urinila med nje cela vrsta prekupcev (mašetarjev). Teh hoče vsak masten dobiček imeti, in kdo trpi škodo? Nihče drugi, kakor borni kmet.

Kako bi na ta način prišel gospodar do poštene svote, s katero bi si vsaj nekoliko opomogel? Kar prodaja, mora pod pravo vrednost, po nizki ceni oddati. Kako naj pa živi? Skušnja kaže, da so kmetje vsled tega prisiljeni, od svojega zemljišča kos za kosom prodajati, da pridejo do denarja, ali pa — kar je še huje — delajo dolgove. Tako pride gospodar v obeh slučajih ob svoje posestvo, ker upniki so tako rekoč pravi posestniki kmetije, kajti pred zgubo varuje jih postava sama. Kaj so pa nasledki tega gospodarjenja? Številke, katere sem v začetku govora navel, pričajo o žalostnih nasledkih sedanjega kmečkega stanja. Dospel sem do tega, s čemur sem svoj govor pričel, ali končati ga ne morem drugače, kakor da pritrdim občni trditvi: Kmet je dandanes velik siromak! —

(Opomnja. Drugi govor istega profesorja na socialnem shodu, kako bi se dalo kmetu pomagati, objavimo v nekaterih tednih.)

Cerkvene zadeve.

Prelat Fran Kosar.

(Dalje.)

Po vrlo dovršenem modroslovju loči se Kosar s težkim srcem od bele Ljubljane in od preljubih prijateljev svoje mladosti. Dvoje dragih zakladov pa vzame odondod za spomin na pot svojega življenja. Prvič ogenj ljubezni do materinega jezika, ki ni več ugasnil v njegovem srcu, nego se je vedno lepše razcvetal in daleč, na okoli tudi druge ogreval. Če ga je hotela zadušiti kaka sovražna sapa, se ji to ni posrečilo, in tudi najhujši viharji, ki so pihali po njem, tega ognja niso več mogli ugasniti, pač so ga še tem bolj vneli in tudi sčistili plamen, če je utegnilo biti v njem še kaj neprijetnega dima. Drugič pa je vedno v lepem spominu imel izgledno duhovstvo v Ljubljani in na Kranjskem sploh, čigar pobožno in zavestno vedenje ga je mikalo ter vabilo, jih pozneje posnemati.

Kam pa jo Kosar naj zdaj ukrene, da ne zgreši svojega poklica? Tega vprašanje za njega ni bilo, ker od mladih dni že hrepenelo je njegovo nedolžno srce po božji hiši in po oltarju. V ponižni molitvi približal se je Bogu, in sv. Duh ga je razsvetil, da mu je bil prost razgled na pot, na katero ga je klical Bog, ki ga je že v zibeli v duhovski stan odločil. »Bližajte se mu, in boste osvetljeni.«¹⁾ Kosar precenjuje tudi svoje telesne in dušne zmožnosti ter najde, da nikdar ni mislil na drug, kakor na duhovski stan, in da ni bilo lepše slike v njegovem duhu, kakor lepo in požrtvovalno življenje gorečega, mladega duhovnika. Zraven tega pa so se njegove misli prelepo strinjale s prirčno željo ljubih njegovih roditeljev, in ga je slednjič v njegovem mišljenju utrjal tudi njegov duhovni voditelj in spovednik. — Le tako, ljubi slovenski mladeniči, najdejo se vrata k pravemu poklicu, in s tem k pravi časni in večni sreči. Če si pa dijaki, omamljeni od posvetnega duha, po svojem spridenem srcu izbirajo stanove, če gledajo bolj na svojo časno srečo in jim je malo mar za to, če pri tem zaigrajo večno, če lahkomiiselno prezirajo dobre svete svojih ljubih, kateri so poklicani voditi jih in svariti, pač pa poslušajo svet nepoklicanih svetovalcev, kdo se čudi, če taki dijaki zajdejo in trkajo na ljudska vrata, in če se njim odpro in če vstopijo, spoznajo prepozno, da ondi niso doma, in se v tem hramu nesrečne čutijo celo življenje, posebno še tudi za to, ker uvidijo, da so domačinom na potu.

Angelj božji, čigar glas je Kosar spoštoval ter zvesto poslušal, pripelje ga torej srečno na kraj, kjer ga je ljubi Bog hotel imeti, in jesen l. 1842. najdemo ga v Celovcu v bogoslovju. Mati mu dá to jesen lepše platno za perilo, in oče mu omisli gosposko suknjo, in ko odpre svojo mošnjo in šteje sinku svoto za pot v Celovec, se mu vidi, da se mu letos manj mili dati denar. Nikoli še pa mati ni imela toliko opraviti, kakor tisto jutro, ko se je mladi bogoslovec poslavljaj od svojih starišev in ko je vezala culico ljubljenu sinku, da se poda na pot v duhovščino. Mati tudi ni nikdar tako dolgo gledala za odhajajočim Franom, kakor tu jutro, in svetla solza, ki se je utrnila v njenem očesu, ni bila več solza britke skrbi, nego solza vesele nade, ker njena materina ljubezen bila je že na pol pota, ali recimo rajši, bila je tako rekoč že na cilju, ko je bila prepričana, da bodo njenega sina preoblekli v duhovno suknjo.

Kosar še ni bil nikdar prav trdnega zdravja, a v semenišču bil je še bolj bolehav, kakor sicer. Bled in suh hodil je po hramu, in upadeno njegovo lice bilo je uzrok, da niso le njegovi semeniški predstojniki, nego

¹⁾ Ps. 33, 6.

tudi vrstniki njegovi sigurno sodili, da ga bo bela žena vzela prej, kakor bo dovršil bogoslovne študije. Tako sodijo ljudje. A »moje misli niso vaše misli, in vaša pota niso moja pota, pravi Gospod; ker kolikor je višje nebo od zemlje, toliko višje so moja pota od vaših potov, in moje misli od vaših misli.«¹⁾ in tako je ljubi Bog storil, da je bolehní Kosar preživel vse svoje zdrave sošolce.

Bog pridene pa še jeden križ ter mu ga naloži na njegova mlada ramena, in tako tepe že mladeniča, naznanjajoč mu, da ga sprejme med svoje ljube otroke. »Kogar namreč Gospod ljubi, ga pokori, in tepe vsacega, katerega sprejme za otroka.«²⁾ Kosarjeve oči so namreč tako oslabele, da so mu zdravnik prepovedali vsako čitanje in pisanje, ker je bila sicer nevarnost, da ga oči popolnem zapustijo in da oslepi. Bogoslovec slep in vendar naj bi se toliko učil, naj bi čital po opominu sv. Jeronima noč in dan sv. pismo, da se njegova trudna glava, kadar ga premaga spanec, skloni v odprto knjigo, da si odpohi. To je po pravici velik križ za mlada ramena, zlasti pa še za tako ukaželjnega mladeniča, kakor je bil Kosar. Pri vsem tem pa je bil vedno vedrega in veselega lica in je zapisal v svoj cvetnik besede: »Otožnosti in obupnosti ne pustim k svojemu hramu«,³⁾ in se je tolažil, vedoč, da se zlato v ognju čisti, in da »je dobro možu, ako jarem nosi od mladih nog.«⁴⁾

Gospodarske stvari.

O pretakanju vina.

Spisal Anton Kosi, učitelj in posestnik v Središču.

(Konec.)

Na tem mestu se mi zdi potrebno navesti, kar piše g. dr. Vošnjak v svojem »Umnem kletarstvu« na str. 75. o ravnanju pri takoiimenovanem »devanju na pipo«. On pravi: »Kedar se pipa nasadi v sod, iz katerega se bo vino pretakalo, naj se na pilki ne zabije, ampak naj se veka odbije. Ker se pri nastavljanju pipe vselej nekaj vina vlije na čepu, postal biza toliko, kolikor se je vina vlilo iz soda, v sodu prazen prostor, ker bi ne mogel zrak skoz pilko pritekati, ko bi bila ta trdo zavekana. Vsled tega uhaja ogljikova kislina iz vina in ker se to burno godi, je lahko mogoče, da se celo nekoliko kalnega iz drož vzdigne in vino kalí. Zato svetujem, naj bo sod na pilki odprt, kedar se na pipo dene.

Da pa ne bo mogel zrak v sod z vsemi trosi, kateri po njem plavajo, naj se na pilki pritrdi že omejena steklena s pavolo natlačena cev. To svetujem pri vsakem pretakanju. Za pol kupice bo res več vina na čepu se vlilo, a zato bo manj kalnega.«

Te besede izkušnega slovenskega kletarja so sicer resnične in njegov nasvet je dober, samo da se večina naših vinorejcev, kolikor je meni znano, ne ravna po njem. S pavolo natlačena cev jih moti, češ, vse to je zamudno delo; nekaj pa jim je tudi žal za vino, katerega se na ta način več pri čepu vlije. Zakaj če smo še tako natančni in oprezní pri nasajanju pipe, vendar nam včasih par kapljic tudi čez škaf čvrkne, zlasti ako moramo izbijati iz soda navadne lesene čepa.

Čisto kaj drugega je, ako rabimo namesto lesenih čepov zamaške iz plute, kakoršni rabijo tudi steklenicam. Take plutove zamaške s pipo samo v sod porinemo, in pipa je nasajena. Zamašek pa, ki je zelo sna-

žen — se potem, ko je sod prazen, pri priliki iz njega spravi.

Opomniti je še nadalje, da se po naukih umnega kletarstva pretaka mlado vino v manjše, popolnoma dozorelo ali »izšolano« pa zopet v velike sode. Starine ne kaže tudi radi tega shranjevati v manjši posodi, ker se skozi tenše doge in vsled večje površine mnogo več izpuhti, nego-li iz velike.

Samo dal Bog, da bi imel slovenski kletar vedno prav mnogo dobre starine! Zakaj prepričan sem, da se bode v tem oziru potem prav rad ravnal po nasvetih izkušenih kletarjev.

Sicer pa končam svoje besedovanje o pretakanju z besedami imenitnega kletarja Hellenthala, ki je dejal: »Pravilno pretakanje vina o pravem času je duša kletarstva«.

Na sadjarski razstavi v Framu so se sledečim priznala darila: a) srebrna kolajna c. kr. kmetijske družbe: 1. g. Ani Rozman, 2. g. dr. Henriku Zinke, 3. g. Fr. Pirkmaier, 4. č. g. Sim. Gaberc. b) bronasta kolajna in častna diploma: 5. g. Bauer-Tombaskovi, 6. g. Mih. Turner. c) bronasta kolajna: 7. g. Terezi Wundsam, 8. g. Jak. Bele, 9. g. Jern. Zamolo. d) diploma častnega priznanja: 10. g. Janezu Hojnik, 11. g. Jožefu Koren, 12. g. Konr. Črne, 13. g. Štef. Krištof, 14. gosp. Alojziji Kranjc, 15. g. Blažu Vešner, 16. g. Jož. Jeglič, 17. g. Karolu Blau in g. Fr. Kotnik. e) diploma pohvalnega priznanja: 18. g. Juriju Krajnc, 19. g. Juriju Fregl, 20. g. Jož. Medved, 21. g. Janezu Oberleit, 22. g. Joz. Črne, 23. g. Janezu Črne, 24. g. Francu Črne, 25. gđč. Mariji Kodrič. f) diploma častnega priznanja za splošno delovanje: g. učitelju Jož. Vodošek. Razun tega so nekateri dobili darila v denarjih. Več prihodnjč o razstavi sami.

Sejmovi. Dne 13. oktobra v Brezju pri Mariboru. Dne 15. oktobra pri Sv. Lenartu pri Slov. Gradcu, v Ločah, Račjem, pri Sv. Križu na Slatini, v Apačah in pri Sv. Lovrencu v Pušavi. Dne 16. oktobra v Spielfeldu in pri Sv. Filipu v Veračah. Dne 17. okt. pri Sv. Emi, v Poličanah (svinjski sejem) in v Imenem (svinjski sejem). Dne 18. oktobra v Vojniku, Mozirju, Trbovljah, pri Sv. Treh kraljih v Slov. gor., na Bregu pri Ptuj (svinjski sejem) in v Podčetrtku.

Dopisi.

Od Sv. Duha na Ostrem vrhu. (V čast božjo.)

Vredno je res, da svet zve, kaj je naša fara v malo letih storila za čast božjo v cerkvi. Novi zvoni, nova prižnica, novi stoli, obilo nove cerkvene oprave, nova velika škapulirska podoba, precej novih streh, nove velike stopnice (cement-delo), novi cerkven tlak, itd., skupaj 10.000 kron izdali smo v štirih letih. Ker fara šteje le 13.000 duš, bi človek mislil, sedaj so se pa farani že naveličali vednega darovanja za cerkvene potrebe, a — hvala Bogu! — temu ni tako. Na Angeljsko nedeljo smo z veliko slovesnostjo blagoslovili dve krasni novi banderi, eno za družbo sv. Alojzija mladeničev, drugo za družbo sv. Ane žen. Denar za bandero društva sv. Ane nabrala je v kratkem času naša dobra gospodinja gosa Marija Gaube-Robič, predstojnica društva žen, med mladeniči ravno tako društveni predstojnik, naš Tone Jarc, — vse, ne da bi imel pri tem kaj truda domači gosp. župnik. In Šmiholsko nedeljo bilo je zopet veliko dušno veselje, katero nam je napravila z velikimi stroški Haričeva hiša. Kupila sta namreč

¹⁾ Iz. 55, 8. ²⁾ Hebr. 12, 6. ³⁾ Sv. Fil. Neri. ⁴⁾ Tren. 3, 26.

Feliks in Marija Lakožič čez meter visok krasen kip sv. Alojzija, ter dala ga slovesno iz svoje hiše v cerkev prenesti na odločeno mesto. Delo res mojstra hvali, — mojstra Perka od Sv. Trojice. Mnogo, hvala faranom, mnogo smo letos darovali, ali ne nam, vse le v čast božjo!

Iz Vitanja. (»Vahtarca«.) Dne 16. septembra je imela naša cerkvena družba, kakor tudi bralno društvo svoje zborovanje, na to se je igrala tombola. Pa koliko hrupa je to napravilo pri nekaterih Vitanjskih »purgarjih!« Celi teden poprej so tuhtali, kako bi zaprečili ali motili to slavnost; vendar se je vse v najlepšem redu vršilo. To seveda jim ni po volji, ker se še vedno spominjajo žalostnih nasledkov svoje šulver-einske veselice, kako je doktor S. iskal svojo suknjo, kaj počenjal gospod K. pri gospej V. itd. Niso mogli svoji togoti drugače duška dati, kakor da so v »vah-tarci« vse udeležence naših zborovanj grdo napadli in med svet raztrosili razne laži. Peče jih celo nedolžna tombola. Saj so hudo zgrabili gospé in gospode iz trga in vasi, ki so poslali za tombolo nekaj daril in s tem pokazali svojo ljubezen do revnih otrok. So-li to, dragi občani, vaši pravi prijatelji? Kako se vam prilizujejo, kadar jim nosite denar, če pa gre za vaš blagor, vam roge pokažejo. Se-li ni dobro izogniti onemu, ki bôde? Toda čujte, kaj še zvemo! Naši »purgarji« so že dvakrat prosili za tombolo, nikdar se jim ni dovolila. Ha, ha, ha! So pač že na Dunaj zvedeli, da Nemcev v Vitanju ni, torej tudi tombole ni treba za nje. Mi Slovenci pa upamo še večkrat kako enako slavnost prirediti, h kateri je seveda vsakdo povabljen.

Od Sv. Petra pod Sv. gorami. (Požar; naš župan.) Dne 21. kimovca zvečer so tri poslopja v Kunšpergu pogorela. Neprevidnost je bila vzrok temu. Klanjski požarni brambi se imamo zahvaliti, da ni bilo večje nesreče. Naša občina se naj vzame od teh vzgled za drugi pot in se naj uči krščanske ljubezni do bližnjega, kajti od nje ni prišlo niti najmanjše pomoči. Iz tega se sklepa, kako srce našega župana za blagor ljudstva bije. Namesto da bi revežem z dobrim svetom pomagal in za red in izdatno pomoč skrbel, je doma menda svoje bankovce varoval. Da je s tem seveda vse farane občutljivo razžalil, to je samo ob sebi razumljivo. Pa kako se posoji, tako se vrača. Tudi za tega kristjana bo v kratkem prišlo zaslužen plačilo. Čeravno misli celo okolico za nos voditi, vendar si za prihodnost le sam škoduje; kajti dobri krščanski farani že komaj čakajo, da bi dve leti pretekli, po katerem času si mislijo bolj vrednega, za blagor ljudstva delujočega moža za župana izbrati. — Prihodnjič pa več od njegove stranke, katera malo glavice šteje in mu bode čez dve leti ravno tako zobe pokazala, kakor se mu zdaj prilizuje.

Iz Rakovca. (Trije lovi.) Kraj nad Vitanjem, skoro vrh visokega Pohorja, spadajoč v občine Pako in Skomre-Hudino, nosi ime Rakovec. Ljudstvo ga navadno imenuje »glazute«, ker je bila ondi v prejšnjem času velika steklarna. Za popotnika je ta svet jako zanimiv. V globokem jarku se vrsti žaga za žago, sliši se zdaj rahlo žuburenje, zdaj močno šumenje z visokega slapa padajočega potoka, ob desni in levi stojé prekrasne smreke in hojke, ki kaj veličastno kvišku povzdigujejo svoje vrhove. Glavni posestnik je grof Thurn. Ta si je večjidel svojega velikanskega gozda ograjil z velikim plotom, ki ima na več mestih zareze, nasute z zemljo in s plohi tako, da zverjad, zunaj preganjena, poskače raz take jeze v ograjo, iz katere pa živa nazaj več ne more. Tako zna grof, oziroma njegov oskrbnik loviti živad drugim lovcem na škodo. Toda on vè loviti in vabiti v svojo ograjo tudi ljudi, ki lahko skočijo v past le drugim v korist, če poprej ne pomislijo dobro vsake

stopinje. Enkrat jih je že vjel. Leta 1890. bila je ustanovljena Rakovska šola. Tu ponudi grof po svojem oskrbniku pokvečeno hišo ondotnemu krajnemu šolsk. svétu v najem, in moške, misleč, da bo tako najbolje, sklenejo pogodbo na 20 let. A kaj zdaj? V to poslopje so že vtaknili za popravila toliko denarja, da bi si ž njim lahko postavili lastno šolo in sicer na boljšem kraju, kamor bi tudi otroci bližje in lažje pot imeli; tako pa so le »oferji« v slabem, vlažnem stanovanju, katerega morajo vedno sami popravljati. Da kmetje nimajo do te šole, do te hiše vsled nesrečne pogodbe nobenih pravic, kaže že njen napis »volksschule« in neka oseba prilastuje si še posebno oblast čez šolskega vodjo in meče mu le polena pod noge, če se ta neče sukati po njeni volji. Pri takih razmerah se ni čuditi, če je v teku štirih let razpisana ta šola že petokrat. Torej grof, oziroma oskrbnik jih je že enkrat speljal na led s svojo šolo, vendar rad bi jih še drugokrat, pa na drug način. On vé, da dandanes gozdi največ nesejo; zato se mu sline cediijo tudi po sosednih planjavah in ponuja kmetom lepe cene za njih posestva. Pa kmetje, pregovor pravi: »bolje je, drži ga, kakor lovi ga«. Dokler še imate kako pest zemlje, držite jo! Ponosni ste lahko na svoje planine; tudi kupec jih zna ceniti in rad bi sam mesto vas iz njih vlekel denar. Ne mislite, da bi on kaj kupoval, kar mu bi bilo v škodo, temuč je zagotovljen, da bi imel veliko dobička z vašim lesom če vam tudi navidezno veliko obeta. Torej glejte, da se drugokrat ne vjamete, da ne pustite drugim pečenke, za sebe pa obdržite prazne kosti!

Iz Ljutomera. (Šolske zadeve.) Pri zadnji seji okrajnega šolskega svéta v Ljutomeru so šolskim ogledam tega okraja bili izvoljeni sledeči gospodje: Za Cven Jož. Mursa, veleposestnik iz Krapja, za Cezanjevec Ivan Kril, učitelj realke v Ljutomeru, za Križevcec dr. Jož. Lehar, zdravnik ravno tam, za Malo Nedeljo Anton Božič, posestnik v Radoslovcih, za Ljutomer Iv. Kukovec, okr. načelnik in tržan v Ljutomeru, za Vržeje Jož. Mursa iz Krapja. V pojasnilo, zakaj ni izvoljen za šol. ogleda za Vržeje kdo iz tamošnjega šolskega okraja, bodi omenjeno: Šola v Vržeju, ali bolje rečeno, poduk v taistej dozdej povsem ni ustrezal svojemu namenu tako, da je več tržanov pošiljalo svoje otroke v itak že prenapolnjeno križevsko šolo. Okrajni šol. svét pod predsednikom grofa Attemsa se je trudil odpraviti ta nedostatek, pa zaman. Na veselje tržanov se je zmenjalo letos učiteljstvo, in vsled ugodnosti, da bo tej šoli ložje na višjem mestu izposlovati k zaželenemu napredu potrebnih pripomočkov, je izvoljen g. Jož. Mursa, ki je kakor ud okrajnega šol. svéta v neposredni zvezi z višjo šolsko oblastjo in koji je že često pokazal svoje zmožnosti in da mu je mar tudi za napredek šolstva v obče. Vržencem moramo na tej pridobitvi le častitati. Poslednji pa dobijo tudi izvrstno učiteljsko moč v osebi gosp. Friderika Šijanca, dozdej na Cvenu. Marljivi čast. gospod župnik Lovro Janžekovič, ki so se dozdej sami borili z neugodnimi tamošnjimi razmerami, dobijo v zgoraj navedenih dveh gospodih znatno podporo, in želimo tej odlični trojici mnogo uspeha in blagoslova božjega. Ker sestoji novi kr. šol. svét tudi iz samih poštenjakov, upamo, da bodo tudi vsolane občine storile svojo dolžnost, da se popolni, kar se je tekóm let zamudilo. Krepko torej naprej, naša nadepolna deca so »naša prihodnost!«

Iz Gornje Radgone. (Naš paša.) Kakor se je že zadnjič poročalo, Bračka bralno društvo jako v oči bôde. Posebno ga je razjezilo, da je g. Škerlec na naši strani. Misli je dozdej vedno: g. Škerlec je moj podložnik, ker imam jaz v njegovi hiši svojo pisarno. Sedaj pa je videl, da g. Škerlec o tem drugače misli in

Iz Cvena. (Gasilci; bralno društvo. Prebivalci zelenega Murskega polja so storili dne 24. kimovca zdaten korak v narodnem napredku. Zbraji so se namreč delegati ali odposlanci gasilnih društev v posvetovanje in da se izvoli odbor »zaveze gasilnih društev za politiški okraj Ljutomerski« s poveljnim jezikom slovenskim. Delegati so točno ob 10. uri prišli k šolskemu poslopju na Cvenu, čeprav je vreme kljubovalo. Prišli so iz Pristave, Cezanjevec, Lukavec, Ključarovec, Kokorič, Križevce, Bučecovec in Cvena. Od šolskega poslopja je šlo moštvo v vrsti, na čelu z zastavo cvenskih gasilcev in godbo, k cvenski kapeli, kjer so veleč. gosp. dekan Ljutomerski opravili daritev sv. maše v namen zaveze gasilnih društev. Po sv. maši so se odposlanci podali med sviranjem godbe in pokanjem topičev v zastavami okinčano hišo g. Franca Puconja na Cvenu, kjer je bila volilev zaveze ognjegasnih društev za politiški okraj Ljutomerski. Izvoljeni so enoglasno ti-le gg.: Jože Rajh, kmet na Moti, načelnik; Vido Magdič, posestnik v Ključarovecih, namestnik; Tomaž Pušenjak, nadučitelj na Cvenu, tajnik; in Alojz Štiblar, posestnik v Križevcih, blagajnik. S teškim srcem, pa veselega obraza so prevzelili teško nalogo, z geslom: »sebi v ponos in bližnjemu v korist, pa moštvo na čast!« Po volitvi je bil skupni obed, katerega so se udeležili naš starosta, prežasluzni gospod Ivan Kukovec, okrajni načelnik i. t. d. V svoji sredini smo imeli veleč. gosp. Iv. Skuhala, dekana, in več podpornih udov. — Po drugi uri je imelo dirkalsko društvo na Cvenu svoje opravilo. Po dirki je pa priredilo »Cvensko bralno društvo« gledališko igro »Gluh mora biti«, katero so igralci prav povoljno igrali. Pevska zbor cvenskih deklet in fantov pod vodstvom g. Šijanca sta prav lepo pela. Na noč pa se je plesalo pri krasni razsvetljavi na Senčarjevem vrtu od 16 parov fantov in deklic v čisto narodni noši srbsko kolo, česar se skoraj gledalci niso mogli nagledati. Ta ples je vsem dopadel; torej proč z zaletavanjem in vrtenjem, kakoršni so sedanji moderni plesi! Potem je bila prosta zabava. Ljudij je bilo na stotine, če prav je bilo nestalno vreme. Odbor bralnega društva Cvenskega je denarni znesek, kateri se je skupil za vstopnino k igri, prepustil blage volje »zavezi gasilnih društev« za Ljutomerski okraj. Ravno tako je slavna posojilnica ljutomerska že naklonila 40 gl. v blagajno zavezino. Bog plati!

Od Sv. Lovrenca v Puščavi. (Par nesreč) se je pretekli mesec tukaj zgodilo. — Ubil se je hlapec gosp. Novaka, ko so vozili po noči otavo za g. Franca Pajtler-ja strmo v breg. Drugi hlapci niso zapazili, da se je oni prekucnil v grozen prepad, kjer so ga še le drugi dan mrtvega našli. — Nekatere dneve pozneje so našli v hosti pastirji Lakužičevi mrtvo truplo nepoznane človeka, kateri je šel prek planine. Ne vé se, kako je našel smrt, zato je tudi povprašujejo občine; pa dosihdob se še ne vé, od kod da je bil. Komisija je spoznala, da je ležal že od decembra preteklega leta mrtev v planini. — In zopet nekatere dneve pozneje so našli v poti ku Radomlji 84 let staro zblaznelo žensko Trnjek, katera je mislila iti po noči čez potok, pa je padla vanj in utonila. Bog nas varuj take smrti!

Podgorski.

Iz Gotovelj. (Na svét.) Zadnjič je neki dopisnik pisal o požaru tukajšne tovarne. Res, Gotovljani že od nekdanj slovijo kot najboljši ognjegasci; tako so tudi zadnjič svojo spretnost in neustrašljivost pokazali. Vendar pa smelo trdim, da so pri zadnjem požaru tudi Žalski ognjegasci mnogo storili, posebno za obrambo notranjih prostorov, ker imajo zato jako priročne ognjegasne priprave. Zakaj pa bi mi Gotovljani ne osnovali društva prostovoljnih gasilcev? Veli fantje in maši...

Tudi občina mora kaj storiti, saj ima postavno dolžnost, podpirati takšna podjetja. Tako pridemo do boljših ognjegasnih priprav, da ne bode »naša špricenca« drugim v posmeh, in če ste srčni, zagotavljam vas, naša požarna bramba je lahko uzor vseh drugih. Torej na delo!

Tone.

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Nj. veličanstvo svetli cesar so se zadnje dni preteklega tedna podali na Oggersdorf v grad Gödöllő, kjer sedaj tudi biva svetla cesarica. — Državni zbor se snide 16. oktobra in bode vlada poročala o načrtu gledé uvedanja nove kazenske postave. — Prihodnjo nedeljo bodo vsa krščansko-socijalna društva z veliko slavnostjo praznovala 50. rojstni dan dr. Karola Luegerja.

Štajarsko. Grof Stürgkh, naš hud nasprotnik, je vendar postal dvorni svetovalec in poročevalec v naučnem ministerstvu. Mi Slovenci pa še od sedanje vlade nismo dobili ničesar; zato pa ni čuda, da se je večina našega ljudstva navolila čakati! — Dne 8. t. m. se je izročila prometu Murodolska železnica v navzočnosti ministra grofa Wurmbranda.

Koroško. Nemško katol. konstitucionelno društvo je dne 1. oktobra v Celovcu imelo shod, ki je letos že 33. Katoliško politično in gospodarsko društvo za Slovence pa napravi svoj shod 14. t. m. v Dolinčicah v Zgornjem Rožu. — V Prevaljah se med delavci pokazujejo socijalni demokratje. Ondi treba katol. delavskega društva.

Kranjsko. Profesor Šuklje ni zastoj vedno z vlado vlekel ter plašča obračal po vetru. Postal je namreč te dni dvorni svetovalec in ravnatelj za izdavanje šolskih knjig. S tem je on mnogo pridobil, mi Slovenci ničesar. — Ustanovni shod katoliškega društva za Kamniški okraj bode 28. t. m. — V Ljubljanski kazini so hoteli zadnjo nedeljo imeti shod socijalni demokratje; ali pri volitvi predsednika so se s krščanskimi delavci tako hudo sprli, da je komisar shod razpusil.

Primorsko. Na Goriškem je umrl dekan vitez Jekše, znan rodoljub. — Poslanec Nabergoj je preteklo nedeljo v Škedenju pri Trstu poročal svojim volilcem, ki mu popolnoma zaupajo. Vrli mož je tega vreden. — Oni trije isterski deželni odborniki, ki so se odpovedali svoji časti, še ostanejo pri deželni mizi, dokler se ne snide deželni zbor. Gotovo jim je že žal. — Istrska vinarska zadruga je dobila od poljedelskega ministerstva 4000 gld. podpore, ki se bode zvišala na 6 do 8000 gld.

Hrvaško. Sabor bode začel zborovati 10. ali 15. novembra. — Zagreb v kratkem dobi krasen spomenik pesnika Preradoviča, ki ga je mestu poklonil domoljub dr. Miletić. Spomenik naj bi stal za kemičnim laboratorijem, vendar mnogi temu nasprotujejo, ker se jim ta prostor ne zdi dovolj primeren.

Ogersko. Delegacije so se sklenile dne 8. okt. Vse je šlo gladko, da so ministri lahko zadovoljni, posebno Kalnoky. — Magnatska ali gosposka zbornica je zavrgla vladno predlogo o svobodnem bogoslužju in predlogo o enakopravnosti židovske vere. Sicer bode te dve predlogi bržčas zopet sprejela zbornica poslancev, ali krščanski magnatje bodo gotovo tudi pozneje glasovali po svoji vesti, in potem srečno na večno, dr. Wekerle in civilni zakon!

Gališko. Zapadno-gališka kmetska zveza ima 18. oktobra shod v Novem Soču. Zvezniki bodo želili...

da mu za Bračkovno visoko pa puhlo glavo prav nič ni mar. Taka neposlušnost zahteva maščevanje. In kako se je Bračko maščeval? Sedel je na zofo, prijel za pero in napisal list, v katerem Škerlecu naznanja, da se bode z okrajno pisarno v dveh dneh preselil h Kürbusu, ker tega ne more pozabiti, da se je v Škerlečevi gostilni vršila slavnost bralnega društva. Nam ni znano, da bi bil okrajni odbor to preselitev sklenil. Bračko je to ukrenil na svojo pest. Vprašal se kar nič ni, kaj bodo odborniki in zastopniki k temu rekli. Mi mislimo, da imajo proti taki samolastnej preselitvi precej ugovarjati. Gosp. Škerlec prepuščal je svojo sobo okrajnemu zastopniku; pri Kürbusu pa bode treba plačevati. Nadalje je bila soba pri g. Škerlecu jako pripravna za seje in zbornice, ker je oddaljena od cestnega hrupa. Kürbusova soba pa leži tik ceste in se v njej, ako gre voz mimo, niti besedica ne sliši. Slednjič je imelo okrajno glavarstvo svoje uradne dneve tudi vedno v okrajni pisarni, ker je ta bila pripravna za to; a kdo bode hodil sedaj v to novo zaduhlo sobo pri Kürbusu? Sploh je stvar taka, da se bodo morali zastopniki, ako imajo še kaj samostojnosti, vprašati, je li Bračko res kakor paša, da brez vednosti in privoljenja odbora in zastopa sme premenjati okrajno pisarno? Gosp. Škerlecu pa ni treba biti žal za to; kajti nikjer ni zapisano, da bo čez leto dnij Bračko še vedno okrajni načelnik. Kmetje bodo sedaj vedeli tudi razločevati, v katero gostilno jim je zahajati; v tisto, v kateri bo Bračko še jedno leto zvon vlekel, ali v tisto, v katero se bo (če Bog dá) okrajni zastop, čez eno leto zopet vrnil. Ne dvomimo namreč, da bode ravno tako postopanje Bračka pri vas kmetih vzbudilo zmisel za geslo: Svoji k svojim. Torej kmetje, k Škerlecu hodite in ne drugam!

Od Sv. Petra pri Radgoni. (Sok. — Bračko.) Kakor znano iz »Slov. Gospodarja«, je predsednik okrožnega sodišča Celjskega pregledoval meseca julija tukajšnjo sodnijo, ker se mu je poročalo, da utegne tu najti marsikatero nerednost. In res, našel je mnogo nerednostij. Zatorej je dobil sodnik pred kratkim dolg nos in naročilo, da se nekatere stvari ne smejo več delati pri sodniji, ker se tu površno in napačno izvršujejo, nego pri odvetniku ali notarju. Prav tako! A natančneje bomo o tem še poročali. Za danes le še izražamo željo, da bi gospod predsednik odpravil še nekaj drugih razvad in nerednostij, ki se pri naši sodniji dogajajo. Naš sodnik ima razvado, da odhaja skoro vsak dan že ob 10. iz urada. Zatorej se večkrat pripeti (in ravno ono nedeljo se je zopet pripetilo), da morajo stranke, ki hočejo na kakem pismu svoj podpis legalizirati dati, če slučajno notar ni tu, v mesto hoditi, da se tam legalizira. Kako opravičuje to gosp. sodnik, da mora človek v tujo sodnijo po to hoditi, kar bi imel v svoji sodniji dobiti? Kaj pa se še družega dogaja pri naši sodniji? Ono nedeljo sem bil po opravičilih ob 1/2 11. predpoldne pri sodniji. Sodnika seveda ni bilo več. A namesto njega je sredi sobe stal orehovski. Bračko in okoli njega vsi pisarji in uradni služabniki. Smejali so se vsi, ker jim je Bračko najbrž nekaj jako zanimivega pripovedoval. Ko sem stopil v sobo in videl celi prizor, res nisem vedel, ali sem prišel v sveti hram, kjer se pravica govori, ali v gostilno, kjer se neslane burke brijejo in slab tobak kadi. Kaj tacega se v drugih sodnijah ne godi, in to po pravici; kajti sodnija mora vzvišena ostati nad vsemi burkami, tudi, če jih kakšen prerok uganja. — Vsaka stvar na svetu ima svoj namen. Le ena stvar je najbrž brez namena tu, in to so cestne svetilnice v Gornji Radgoni. Pribitih je sicer nekaj tu in tam; a nisem še videl, da bi gorele. Zato pa tudi vlada že ob 7. uri zvečer egiptovska tema. Cesta je črna, dosti slaba in močvirna, ker se Bračko za vse

drugo briga, le ne za ceste; zato pa naj vendar občinski urad stori svojo dolžnost in skrbi za to, da svetilnice ne bodo zastonj in brez namena visele ob hišah, kakor da bi bile le »zaradi lepšega« tukaj.

Gornje-Radgonski kmet.

Iz Majšberga. (Dopisniku g. Zd. S. v št. 39. »Slov. Gospodarja«.) Resnično je, kakor pišete, da je več stotin starišev, ki pravijo, da je telovadba za kmetijske otroke nepotrebna. Tudi jaz sem že to večkrat slišal. Da, ne samo starišem, tudi učiteljem je včasih ta predmet neprijeten, in sicer kjer ni za-nj pripravnega prostora; tak kraj je Majšberg. Kar se pa predmeta samega tiče ter podučevanja v taistem, tedaj mislim, da mora vendar le biti kak vzrok, vsled katerega so višja šolska oblastva uvedla ta predmet v ljudsko šolo. Več ugovorov ste navedli gosp. dopisnik, ali noben ni opravičen. Pišete, da je telovadba večjidel za to, da si otroci več obleke raztrgajo in precej časa zamudijo za bolj potrebne predmete. Toda kje si pa raztrgajo učenci več obleke, pri sedenju v šoli ali pri telovadbi, kjer se vsaka vaja stoji dela, kakor v Majšbergu? Dalje imajo med istim časom, med kojim fanti telovadijo, navadno dekleta ženska ročna dela, torej nič ne zamudijo. Telovadba je pa potrebna tudi za kmetijske otroke, ker ima namen, vsak del človeškega telesa jednako izurjati in krepčati. Da bi pa bila telovadba v šoli v primeru z ono pri vojakihs vsa naopak, tega pa ne morem verjeti. Zmiraj uro za uro računstva in pisanja se učiti pa učenci tudi ne morejo. Učenci bi zgubili kmalu veselje do šole ter do učenja v obče. Saj vemo, s kakšnim veseljem vprašajo učenci učitelja: »Bodem li telovadit?« Telovadba vzbuja tedaj učence k delavnosti. Če pa imajo otroci veselje do učenja, tedaj se pa naučijo v jedni uri toliko, kolikor znabiti v šestih urah.

Selski.

Iz Savinjske doline. (Marsikaj.) Gosp. urednik! Napisi — napisi! Veste tista juha z napisi, katera se je začela v zlati Pragi kuhati in se je tudi v Ljubljani pogrevala in marsikatero glavico razgrela, je tudi v naših krajih nekatere razvnela. Moj gosp. kolega n. pr. ki je tudi »literatar«, kakor sem jaz, zajezdil je svojega »šarca« in se zagnal v Kukeč-evo pivovarno, ne v nemške napise njegove. No, dobro je to bilo, kajti v kratkem smo tam brali tudi slovenske napise in — mirna Bosna. Pa moj gosp. »kolega« mi bode že oprostil, ako ga opomnim, da je njegov »šarec« na eno oko slabo videl. Kajti kar se napisov tiče, dala bi se še po Savinjski dolini in drugod marsikatera črhniti in bil bi še marsikdo na desno in levo zadet. Pa pustimo za sedaj napise, mene nekaj družega teži. Oglejmo si, ne samo po Savinjski dolini, ampak po slovenskem Štajarju sploh, kaj se vse bere. Po gostilnicah nahajamo »Presse«, »Tagespošto«, »Vahtarco« itd.; to so židovsko-liberalni listi, ki vse, kar je Slovincu svetega, vero in narodnost z blatom ometavajo. Prav takega duha so nemški takomenovani leposlovni listi, ki se med slovenskim občinstvom nahajajo. Omenjam razupito »Gartenlaube« in tej enake liste. V vseh teh listih veje več ali manj velikonemška framasovska sapa. Mi imamo dosti slovenskih in nemških v katoliškem duhu pisanih listov, zakaj si teh ne naročujemo? Tolikokrat se povdarja geslo: svoji k svojim; no, pa začnimo vendar enkrat resno podpirati slovenske, ali vsaj Slovincem pravične nemške časnike in liste, in ne podpirajmo s slovenskim grošem Slovincem sovražnih časnikov! Na Dunaju n. pr. zahtevajo »kršč. socijalni« možje povsod krščanske časnike; storimo tudi mi tako. Da, katol. Slovinci, storimo tudi mi tako! Zahtevajmo povsod krščanske časnike, pa bomo stopili za dober korak naprej!

državni zbor. Kmetje upajo, da potem ne pride toliko plemenitašev v zbor, ker ne bodo ti-le toliko mogli vplivati na volitve, kakor do zdaj.

Vunanje države.

Rim. Sv. oče so poslali apostolski blagoslov pripravljalnemu odboru I. katoliškega shoda za Spodnje Avstrijsko. Ta shod bode na Dunaju 12. in 13. novembra in bodo nanj tudi drugi avstrijski katoliški veljaki povabljeni.

Italijansko. Vlada hoče preurediti sodišča, da bi pri tem kaj prištedila. Posebno hoče pri onih sodiščih, ki imajo malo dela, število uradnikov zmanjšati. — Te dni bode odpotoval minister za trgovino in poljedelstvo, Barazzuoli, v Sicilijo, da ondi preštudira žalostne razmere. Rajši naj kar pomaga!

Angleško. Pred tednom je bil sklican nakrat ves ministerski svet, da so se mnogi prestrašili. Ministri so se posvetovali o veliki nevarnosti angleških koristij v Vshodni Aziji, kjer je vojska med Japonci in Kitajci. Sklenilo se je takoj odposlati v Indijo in Vshodno Azijo 6000 vojakov.

Nemško. Cesar Viljem gre bojda v zimi v Opatijo na hrvaškem Primorju s svojo družino. — Ker je zdravnik dr. Haas, državni poslanec v Metz, svojega sina poslal v francosko vojaško šolo, zgubil je službo učitelja na šoli za babice. Kje je hvalisana nemška prostost? — Kadar bode na Vürtenberskem kralj katoličan, bode za protestante škofijska oblast »evangeljski cerkveni regiment«.

Rusko. Bolni car se bode na zimo podal na grški otok Krf, kamor ga tudi spremlja slavni zdravnik Saharin. Kakor časniki poročajo, bode med tem časom vladal carjevič z nekaterimi svetovalci. Kadar bode carjevič sam vladar, bodo boljši časi za katoličani, ker jim je bojda že zdaj precej naklonjen.

Turško. Roparji se vedno množijo v Makedoniji, med uradniki pa vlada spridenost in podkupljivost. Od sušca sem je samo v monastirskem vijaletu ali okraju bilo 23 ropnih umorov. Roparji so napadli več vasij. Po Makedoniji se zopet Bolgari precej zatirajo, vsaj tako pišejo bolgarski listi.

Špansko. Učni minister je izdal dekret, s katerim hoče poduk na srednjih šolah postaviti na neko brezversko podlago. Ta minister pač mora biti duševno slep, da še hoče brezverstvo širiti med dijaki! Ali že ni dovolj anarhistov v deželi? Ravno pred nekaterimi dnevi je policija zopet zasačila v Xeresu anarhistično zaroto.

Azija. Japonski vojaki naravnost prodirajo proti Peking, glavnemu mestu kitajskemu. Zaradi tega je poslanik severoameriških združenih držav ameriškim podanikom priporočil, naj žene in otroke proti jugu spravijo v varnost. Mnogo bogatih Kitajcev je že zapustilo Peking, ker se ne zanesejo na vojake. Grdo je res o Kitajcih, da so proti Japoncem strahopetneži, nedolžne evropske kristjane pa v južnih krajih tolovajski napadajo. Vsled tega se bodo evropske države začele mešati v to vojsko. Francozi so že poslali na Kitajsko štiri vojne ladje.

Za poduk in kratek čas.

Kako so umirali nekateri brezverniki.

(Iz „Confession“ par l'Abbé Guillois.)

(Konec.)

Grof Tresson, Volterjev prijatelj, ki je dal na svetlo precejšnje število brezverskih in brezbožnih knjig,

spovedal se je teden pred svojo smrtjo prav skesano, ter prejel na to sv. zakramente umirajočih. Svojega spovednika kar od postelje ni pustil. Ko je d'Alembert zvedel, kako se je grof spreobrnil, opozoril ga je na to, da ljudje zaradi nepričakovanega početja grofovega glave stikajo ter slabo o njem govorijo. Ali s tem ni prave strune zadel. Nevoljen ga je grof odpravil ter se ni zmenil kar nič za govoričenje svojih znancev in prijateljev. Umrl je kmalu potem l. 1783.

Zdravnik La Metrie zagazil je bil na poti ne- vere prav daleč, kajti v modroslovnem kakor verskem oziru trdil je celo abotne stvari. Končno dohitela ga je vendar milost božja. Načela in nauke, s katerimi se je prej pred svetom bahal, je zdaj tudi pred vsem svetom, očitno zatajil in se jim odpovedal. Poklical je duhovnika, spokoril se ter skesano umrl l. 1751. v Berolinu.

Slično se je spreobrnil grof Boulainvilliers, (Bulenvjé), ki skoraj peresa ni odložil, s katerim je črnil, smešil in preganjal sv. cerkev. Le malo časa pred svojo smrtjo, ki ga je dne 23. prosinca 1722. leta zadela, spovedal se je odkritosrčno ter jako vzgledno in vspodbudno prejel sv. obhajilo. —

Tako našteva izvirnik še mnogo drugih več ali manj znanih zgodovinskih slučajev, v katerih je milost božja v zadnjem času prihitela grešniku na pomoč, da se je spreobrnil. Znani filozof Montesquieu (Monteskjé), († v Parizu l. 1755.), pisatelj Du Marsais (Marzé) († 11. rožnika 1765.), učenjaka Maupertius († v Baselu 1759.) in Fontenelle († v Parizu 11. prosinca 1757), Marquis d'Argens (Marki d'Aržán) († 1771.), Bufon († 1783.), M. Robinet († 1820.) in še cela vrsta drugih bili so že od mladih nog zagazili na nepravo pot, po kateri so potem celo svoje življenje, v svojih naukih in spisih blodili, seveda zbok svojega bistrega in premetenega duha v veliko škodo naše sv. vere. Pa vsem tem podelil je Večni v zadnji, smrtni bolezní milost prave spreobrnitve.

Zanimivo je, kar se bere o velikem Napoleon-u. Ko je bil ta korzijski mogotec na vrhuncu svoje slave, pokazal se je kristjane le s tem, da je ob nedeljah prišel poslušat godbo k veliki dvorni maši. Čisto drugačen je bil Napoleon na otoku sv. Helene v svojem prognanstvu ob svojem grobu. Poklical je laškega misijonarja Bonaviso, in dr. Antomarchi poroča, da se je Napoleon spovedal ter prejel tolažila sv. cerkve.

Naštela pa bi se poleg teh še cela vrsta drugih brezvernih učenjakov, filozov in duhovitih preganjalcev sv. vere, ki so imeli v zadnjih trenutkih svojega življenja resno voljo, z Bogom se spraviti, ali katere je zadela mesto božjega usmiljenja le božja pravičnost. N. pr. d'Alembert je bil poklical duhovnika, toda brezveren prijatelj Condorcet ni ga spustil k bolnikovi postelji. Diderot je bil že na potu svojega spreobrnjenja, ali prijatelji so ga premotili. Souterre je poslal po duhovnika, pa je umrl predno je oni prišel. Z Barra-om godilo se je slično kakor z Diderotom. Dvakrat se je spovedal največji sovražnik naše cerkve, Voltaire, a žopet ozdravel. V svoji smrtni bolezní se je tudi že veselil duhovne pomoči, pa prijatelji so odgnali neusmiljeno vestnega spovednika, ki je silil k smrtni postelji nesrečnega preganjalca Kristusovega. V najhujši obupnosti preminil je Voltaire dne 30. maja l. 1778. v Parizu.

Smešnica. Korajzevič je zaradi nekega prestopka moral za tri dni iti v ječo, ali kakor pravijo, sedet. Jetničar pride Korajzeviča nagovarjat: »Ti, ako si hočeš kaj zaslužiti, pojdi z drugimi na delo!« Korajzevič pa mu odgovori: »Nečem; kajti jaz nisem prišel sem delat, ampak sedet!«

Razne stvari.

(Blagoslovljenje) novih podob v kapeli dijaškega semenišča v Mariboru se je vršilo v ponedeljek zjutraj z veliko slovesnostjo. Milostlj. knezoškof so po sv. maši v prisrčnih besedah dijakom razložili posamezne slike, češ, naj jim bodo vedni opominj, nabirati si čednostij, ki se semeniščanom podajo in so jim potrebne v njih poklicu. Konečno so gojencem podelili višje-pastirski blagoslov.

(Zahvala.) Milostlj. knezoškof so blagovolili podariti gasilnemu društvu v Šikolah 30 kron, »dunajska zavarovalnica« 10 gld. in graška »vzajemna zavarovalnica« 30 gld. Presrečno zahvalo izreka odbor.

(Shod.) »Zaveza slov. posojilnic v Celju« je sklicala dne 3. okt. v Celovec shod zastopnikov slov. posojilnic koroških. Zbralo se je nad 50 udeležencev. Zborovanje je vodil g. Miha Vošnjak.

(Na volilski shod) v Slov. Bistrici zadnjo nedeljo je prišlo veliko volilcev, ki so s posebnim zanimanjem poslušali poročili gospodov poslancev dr. Radeja in prof. Robiča. Gosp. Robič je koncem svojega poročila zatrdil s častno besedo, da takoj izstopi iz Hohenwartovega kluba, če slov. paralelke na Celjski gimnaziji v proračunu ne bodo v poštev vzete ali pa če bodo odklonjene v proračunskem odseku ali v zbornici. Več o tem shodu v prih. dveh številkah.

(Vinska letina v Dalmaciji) je letos slaba gledé množine vina, vendar pa bode vino tako dobro, kakor že mnogo let ni bilo. Ker se iz Italije tudi manj vina k nam uvaža, utegne se dalmatinsko vino letos nekoliko podražiti.

(Vinska letina v Italiji) je zaostala za lansko gledé množine, ker je letos vina za tretjino manj, nego lani. Gledé dobrote pa vino presega vina prejšnjih let in se hvali kot posebno dobro.

(Požar.) V noči pred 26. septembrom je pogorel na Gorici pri Spodnjem Dravogradu Jožef Korat, po domače Pečnik. — Dne 1. oktobra popoldne so zgoreli v Gornji Hoči novi hlevi Janeza Cébeja. Te nesreče so krivi otroci.

(Na smrt obsojena) sta bila pred Celjskimi porotniki zaradi zavratnega umora Janez Repatec in Ana Rainer.

(Prepovedan sejem.) Brežiško okrajno glavarstvo je sejem na Planini dne 15. oktobra prepovedalo, ker še občina ni priskrbelo pravega prostora in ne gleda na sejmarske uredbe.

(Sadjarska razstava) bode prihodnjo nedeljo v Loki pri Zidanem mostu v tamošnji šoli, in bode pri tej priliki popoldne ob 3. uri g. Ivan Belé predaval o sadjerejstvu.

(Nova brambovska vojašnica v Celju), ki jo je dalo pozidati mesto, izročila se je nedavno slovesno svojemu namenu.

(Trgatev na Bizeljskem) je letos obilna. Še le kakih 10 let je, od kar so začeli zasajati ameriško trsje, in že obsegajo novi vinogradi okoli 300 hektarov. Letos se bode pridelalo kakih 8000 veder vina, torej štirikrat več, kakor lani.

(Čuden otrok.) V Gjeverski Varivodi v Dalmaciji se je narodilo mrtvo dete, ki je imelo dve glavi, štiri noge, štiri roke, ali samo jedno truplo. Mati je umrla dve uri pozneje.

(Dijaški kuhinji) v Mariboru so darovali č. g. J. Potovšek, provizor v Vidmu, iz zapuščine župnika J. Novaka 50 gld., preč. g. Lovro Herg, stolni dekan v Mariboru, 5 gld., č. g. Mart. Jurkovič, župnik pri Sv. Petru blizu Maribora, 5 gld., č. g. Anton Kocuvan, župnik v Lembachu, 2 gld., č. g. Fr. Murkovič, župnik pri

Sv. Barbari v Haložah, 2 gld., č. g. Vid Janžekovič, kaplan v Čadramu, 1 gld. in bl. g. dr. Urban Lemež, odvetnik v Slov. Bistrici, 3 gld.

(Vinarsko zadrugo v Krškem) snujejo nekateri domoljubi. Njen namen bil bi tudi ta, da ustanovi večjo ameriško trsnico, v kateri bi se vzgojevale cepljene trte in se vinogradnikom razpečavale.

(Vojaštvo.) Dosedanji poveljnik pešpolka št. 47., polkovnik Fürich pl. Fürichshain, postal je častni general-major in stopil v pokoj. — Za poveljnika 47. pešpolka je imenovan polkovnik Karol Reinisch pl. Sonderburg.

(Nesreča.) V Šaleku pri Slov. Gradcu je te dni 83letna posestnica Mica Slomšek tako nesrečno padla raz stopnice, ki vodijo na dilje, da je za dve uri umrla.

(Železnica Savinjska dolina — Kamnik.) Zaradi te nameravane železnice bode v kratkem poslanec g. Miha Vošnjak poročal v železniškem odseku državnega zbora.

(Povodenj.) Pretekli teden so na mnogih krajih vsled deževja nastale povodnji. Tako je povodenj precej oškodovala železnico Ljutomer-Radgona in pa železnico Poličane-Konjice.

(Plot na železnici.) Večer dne 28. sept. je zapazil strojevodja iz Ljutomera došlega osebnega vlaka na železni cesti med Hrastjem in Radenci nekaj metrov dolg plot. Na srečo je vlak še pravočasno ustavil, sicer bi se lahko zgodila kaka nesreča.

(Iz Podsrede.) Ker so kapele sv. križevega pota dodelane in so došle krasne podobe iz Tirolskega, torej bo slovesno blagoslovljenje na dan sv. Uršule, 21. okt.

(Na Laškem) priredi v nedeljo ob 7. uri zvečer »Bralno društvo za Laško in okolico« gledališčno predstavo. Igrala se bo: »Dragocena ovrtnica« in »Bob iz Kranja«. Kdor more, naj pride, da se pokaže, da Laški Slovenci niso zadnji!

(V Dobrnskih toplicah) je bila letos 601 stranka s 1014 osebami. Dne 4. oktobra, na god presvetlega cesarja, je bilo na Dobrni obdarovanih kakih 60 učencev z obuvalom in drugo obleko. Denar za obleko so zložili topličarji.

(Vojaški begunec ponesrečil.) Zadnjo nedeljo po noči je rekrut Anton Flisek iz Litije pobegnil iz konjiške kasarne v Mariboru. Patrola ga zapazi in hiti za njim. Ko Flisek hoče preko železniškega tira, pridrči lokomotiva in ga tako poškoduje, da je umrl, ko ga je patrola bila zanesla v bolnišnico.

(Pes ministrov.) Lord Rosebery, angleški ministrijski predsednik, jako ljubi pse. Ko se je pred leti vozil iz Liverpoola v Dublin, pade njegov najljubši pes v morje. »Ustavite stroj, kapetan!« Kliče Rosebery. Kapetan pa odgovarja, da sme stroj le tedaj ustaviti, ako človek pade v morje. »No, to se more takoj zgoditi«, reče Rosebery in skoči v morje. Kapetan mora ustaviti ladjo, na katero izkibacata lord in pes.

(Ogenj.) Pri Ptujju sta ponoči od 6. do 7. oktobra zgoreli dve koči. Jednemu kočarju sta tudi zgoreli breja krava in telica. Nekateri pravijo, da je ogenj začetila hudobna roka.

(Židje in katoličani.) Letos so židovski vojaški novinci še le 3. oktobra šli k vojakom zaradi židovskega praznika dne 1. in 2. oktobra. Prav tako, in torej upamo, da se bodo vojaška oblastva tudi zana-prej skrbno ozirala na verske potrebe katoliških vojakov, ki so v neprimerni večini!

(Šolske vesti.) Deželni šolski svet je priznal potrebo štirirazredne ljudske šole pri Sv. Marjeti na Pesnici. — Gdč. Pavla Cidrih, podučiteljica v Grižah, pride k Sv. Duhu v Ločah.

(Roparski napad.) V Mariboru je napapel pred tednom po noči lopov Gabrijel Alt neko kupčevalko sadja, ki je prenočila na plavu in imela blizu 2000 gld. pri sebi. Ker je žena klicala na pomoč, je napadalec zbežal, pustil pa je nekaj obleke in listin, iz katerih se je dognalo, kdo da je bil.

(Samomor.) Dne 21. sept. se je obesil 46 let stari kočar Franc Zelenko v Slavščini pri Sv. Andražu v Slov. goricah v svoji hiši. Revežu se je gotovo zopet pamet zmešala, ker so ga še le pred 14 dnevi izpustili iz norišnice v Feldhofu.

(Premiščenje.) Gozdonadzorstveni komisar gosp. Franc Donner je premeščen iz Novega mesta v Celje.

(Duhovniške spremembe.) Č. gosp. Anton Askere, kaplan v Mozirju, pride v Škale in č. g. Janez Medvešek, kaplan v Škalah, v Mozirje. Novomašnik č. g. Lovro Šlamberger pride za kaplana v Loko.

Loterijne številke.

Gradec 6. oktobra 1894: 87, 28, 21, 65, 42
Dunaj „ „ „ 55, 49, 73, 66, 59

Razpis.

Za zidanje šolskega poslopja v Rušah bode treba gradiva, kakor kamenja, peska, apna, lesa za odre, podbojev in desk. Oni, katere bi bila volja to ali ono priskrbeti, naj pismeno ponudbo do 20. oktobra vložijo pri krajnem šolskem svetu v Rušah, kjer tudi lahko natančneje poizvedo.

Službo mežnarja

želi nastopiti Ferdinand Bračko v kateri koli župniji. Več izve se pri uredništvu „Slov. Gospodarja“.

-24

Ivan Horvat,

kamnosek v Račjem

priporoča svojo zalogo nagrobnih spominov po najnižji ceni.

2-3

Na prodaj

hiša z lepim vrtom pri Sv. Florijanu v Doliču (p. Mislinja) 4 minute od farne cerkve, ob veliki cesti, na prav dobrem mestu in 1/2 ure od projektirane železne proge Velenje-Sp. Dravberg oddaljeno. To posestvo bi jako ugajalo kakemu trgovcu ali oštirju. Taisti bi redil tudi lahko kaki dve kravi. Več se izve v šoli pri Sv. Florijanu v Doliču.

V najem se dá ali prodaja

kmetija pri Trbovlju v hribih 160 oralov, gozd, travniki, njive in pašnik. Krme se dobi 800 centov, glavnice za nakup gospodarskih potrebščin z živino in žetvo vred je treba 800 gld.; tudi na otroke. Letna najemščina 200 gld. Proda se za 4600 gld. Takoj se plača polovica. Ponudbe se pošljejo M. K. poste restante, Ljubljana. 1-3

Važno za vsako gospodinjstvo in mater!

19-24

Kathreinerjeva Kneipp-ova sladna kava

velja vedno več za izvrstno, edino naravno in zdravo ter ob enem za rabo ceno pridajo h kavi. Ona se hvali od visokih zdravstvenih zavodov in je za gospé, otroke, želodčne in živčne bolnike najboljša nadomestba za kavo.

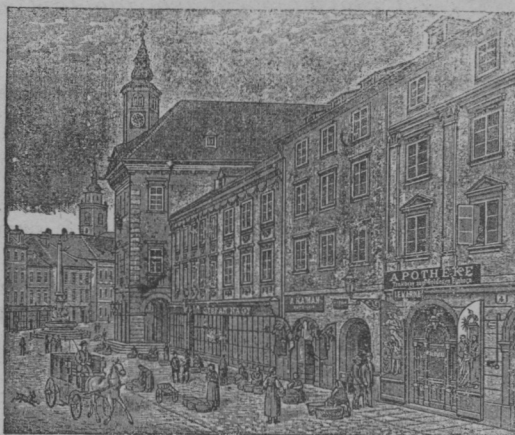
Previdnost pri nakupu! Zahteva se naj in vzame le beli, izvirni zavitek pod imenom

Dobi se v posodi. **Kathreiner.** 1/2 kilo 25 kr.

Seh. Kneipp & Co.

Dobiva se najceneje v podpisani lekarni, ako se naroča po pošti.

Ubald pl. Trnkóczy

lekar zraven rotovža v Ljubljani

priporoča:

 Za trganje:

Protinski cvet (Gichtgeist) lajša in preganja bolečine v križu, nogah in rokah. — Steklenica 50 kr.; 6 steklenic 2 gld. 25 kr.

 Za želodec:

Marijinceljske kapljice za želodec. — Steklenica 20 kr., 6 steklenic 1 gld., 3 tuct. 4 gld. 80 kr.

Odvajalne ali čistilne kroglice čistijo želodec pri zabasanji, skaženem želodci. — Škatulja 21 kr., jeden zavojček s 6 škatuljami velja 1 gld. 5 kr.

Za prsa:

Planinski zeliščni ali prsni sirop za odraslene in otroke; raztvorja sliz in lajša bolečine, n. pr. pri kašlju. — Steklenica 56 kr., 6 steklenic 2 gld. 50 kr.

Redilna štupa za živino za notranjo potrebo pri kravah, konjih in prašičih. — Zavojček z rabilnim navodom vred velja le 50 kr., 5 zavojčkov samo 2 gld.

Cvet za konje. Najboljše mazilo za konje, pomaga pri pretegu žil, otekanju nog, otrpnenju v boku, v križi itd., s kratka pri vnanjih boleznih in hibah. — Steklenica z rabilnim navodom vred stane le 1 gld., pet steklenic z rabilnim navodom vred le 4 gld.

Vsa ta naštetá in vsa druga zdravilna sredstva se dobivajo v

lekarni

Ubalda pl. Trnkóczy-ja v Ljubljani zraven rotovža

in se vsak dan s prvo pošto razpošiljajo. 9-24

Naznanilo.

S tem se daje na znanje, da bode v občini Sv. Lovrenc v Pušcavi razven dveh živinskih sejmov še tretji živinski sejem in sicer na dan sv. Terezije, to je vsako leto dne 15. oktobra, in kadar je ta dan nedelja, bode sejem naslednjega dne.

Letos bode ta novi živinski sejem prih. ponedeljek, dne 15. oktobra.

Županski urad trga Sv. Lovrenc v Pušcavi, dne 8. oktobra 1894.

Župan: Michelitsch.

Nove polovnjake

z železnimi obroči in merjene, najceneje priporoča

Feliks Schmidl,

sodarski mojster v Mariboru,
Koroške ulice št. 18.

1-3

Sejem pri Mali nedelji se bode vršil 22. oktobra 1894, ker je 21. oktobra nedelja.

Občinsko predstojništvo pri Mali nedelji, dne 8. oktobra 1894.

Dva viničarja,

ki sta izvedena v zelenem in suhem cepljenju trt, se sprejmeta takoj pri graščini **Trakostjan na Hrvaškem**. Prednost imajo taki, ki imajo večjo za delo zmožno družino. Oglašiti se je treba ravnotam.

1-2

Služba organista in mežnarja

se odda pri **Sv. Lenartu nad Laškim**. Oglašila naj se do 20. oktobra pošljejo na cerkveno predstojništvo.

1-2

Čisti vinski sodi

različne velikosti, zelo dobro ohranjeni, se najceneje dobijo pri gospodu **Minařiku** v Rušah.

2-3

5—10 gld. vsakdanjega

gotovega zaslužka brez glavnice in nevarščine ponujamo vsakemu, kdor se hoče pečati s prodajanjem postavno dovoljenih srečk in državnih denarnih veljavnih papirjev. Ponudbe pod naslovom: „Lose“ an die Annonc. Exp. J. Danneberg, Wien I. Wollzeile 19.

6-10

KONJAK.

Ta iz krepkega, na lastnih goricah zrasednega vina izvlečena Francovka je skušen pomoček za oživiljenje dušnih in telesnih močij. Zoper protin, tiganje, otrpnenje udov, revmatizem pomaga čudovito in uteši bolečine. Ena steklenica velja 1 gld. 20 kr. Stari konjak je za stare ljudi in take, ki so bolni želodcu, prava dobrota. Cena 1 gld. 50 kr. Kdor naroči 4 steklenice, se mu da škrinica zastoj in plača se na pošti voznina. Dobi se le samo pri **Benediktu Hertl**, graščaku na Golihu pri Konjicah na Štajarskem.

Zaloga v Mariboru pri Alojziju Quandest,

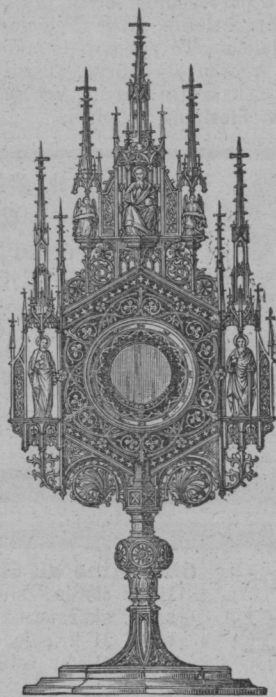
27-59

Josip Lorber-jeva

livarna za železo in kovine in tovarna za stroje
v Žalcu pri Celju

izdeluje in popravlja različne, posebno pa kmetijske stroje, vliiva iz železa in kovin (vsaktere zmesi) vse predmete za žage, mline in druge potrebe; napravlja cele transmisije po najnovejših sistemih itd. Posebno pa priporoča svoje travniške brane, katere dosedaj v praktični rabljivosti in nizki ceni (mala brana stane samo 26 gld. in velika 32 gld.) še noben izdelek te vrste ni prekosil.

4-10

Karol Tratnik,

pasar in srebrar

stolne ulice v Mariboru (Domgasse) št. 1.

priporoča se prečastiti duhovščini, cerkvenim predstojnikom in dobrotnikom za naročila

cerkvenih orod in posode,

katere izdelujem iz zlata, srebra ali bronza, ali iz pozlačenih ali posrebranih družij kovin na primer: monštrance, kelihe, ciborije, lustre, svečnike, križe itd. v različnih zlogih po najnovejših uzorcih in po najnižjih cenah.

Staro cerkveno orodje in posodo posebno dobro popravljam, pozlatim ali posrebrim v ognju.

5-12

☛ Za vse moje izdelke zagotavljam. ☛

Naznanilo in priporočba!

Usojam si slav. občinstvu, posebno preč. duhovščini najuljudneje naznaniti, da sem zdatno pomnožil svojo že itak bogato zalogo

švicarskih žepnih zlatih, srebrnih in niklastih ur, stenskih ur z nihalom, ur budilnic, verižic, prstanov, uhanov, in vseh v to stroko spadajočih rečij, ter da bom vse te reči

od 1. oktobra naprej

prodajal po jako
znižani ceni.

Ravno tako bom popravljaj vsakovrstne ure

od 1. oktobra naprej najceneje,

sicer pa natančno in pod poročtvom, kakor do zdaj.

Zahvaljeva se za dozdaj mi skazano zaupanje, prosim tudi v prihodnje prav mnogobrojnega poseta.

Z velespoštovanjem

Martin Čagran,

urar v Ljutomeru.

2-2

